

[illegible]

سخنی با مربی

مربی محترم:

قَالَ النَّبِيُّ (ﷺ): «إِنَّمَا الْعِلْمُ ثَلَاثَةٌ آيَةٌ مُحْكَمَةٌ أَوْ فَرِيضَةٌ عَادِلَةٌ أَوْ سُنَّةٌ قَائِمَةٌ وَمَا خَلَاهُنَّ فَهُوَ فَضْلٌ»

پیامبر گرامی اسلام (ﷺ) در حقیقت، علم سه دسته است: آیه محکمه (علم عقاید)، فریضه عادلّه (علم سنت قائمه) و احکام) و غیر از این سه علم بقیه علوم فضل و زیاده اند»¹

کارگاه احکام با قلبی آکنده از عشق خداوند و با انگیزه (هدف) و تأثیر گذاری و پیام رسانی فرهنگی در نبرد جنگ نرم، وارد مناطق محروم می شوند تا با رفاقت با اهالی، بازوان اجرایی امامشان و ادامه دهنده ی راه انبیا باشند، در این راستا آموزش احکام مقدماتی، جهت کودکان و نوجوانان و ...

تذکر:

1 شیوه کار برد این متن به صورت کارگاهی است. به این ترتیب چند ویژگی همیشه باید در نظر گرفته شود:

(۱) این کارگاه مربی محور است و نه استاد محور به این معنا که مربی این کارگاه استاد نیست که مطالبی را آموزش بدهد و بعد از آنها امتحان به عمل آورد؛ بلکه هدف این است که مربی در طول یک دوره کارگاهی باید یان مهارت ها را به صورت کاربردی به مخاطب خویش منتقل کند.

¹ (کلینی، ابو جعفر، اصول کافی، ج، ص 33).

﴿تحقیق کنید: در این بخش هدف این بوده است که بخشی از مطالب مرتبط با متن که البته طرح آنها در کارگاه ضروری نبوده است به عنوان تکلیف تحقیقی به مخاطب واگذار شود.

﴿مطالعه: در این بخش پرسش‌هایی از متن کارگاه طرح شده که مخاطبان باید با مطالعه و تفکر در آن‌ها به پاسخ‌های صحیح با مربی هماهنگ کننده منبع آزمون کتبی این کارگاه فقط همین پرسش‌ها را پاسخ دهند. لازم به ذکر است که همه بخش‌های طراحی شده برای کارگاه در این برنامه هستند و باید به صورت دقیق و جدی اجرا شوند.

3. مطالب مطرح شده در قسمت متن کارگاه با استفاده از رساله توضیح المسائل امام خمینی (ره) و سایر منابع معتبر تنظیم شده است. موارد سعی بر این بوده که به واجبات و محرمات هر موضوع پرداخته شود و کمتر پای مکروهات و مستحبات به میان آورده شده است. همچنین در برخی موارد که نظر مراجع اهل سنت است سعی شده نظری ارائه شود که قطعاً تکلیف را ادا کند البته تا جایی که خیلی با فتوای عمومی مغایرت نداشته باشد.

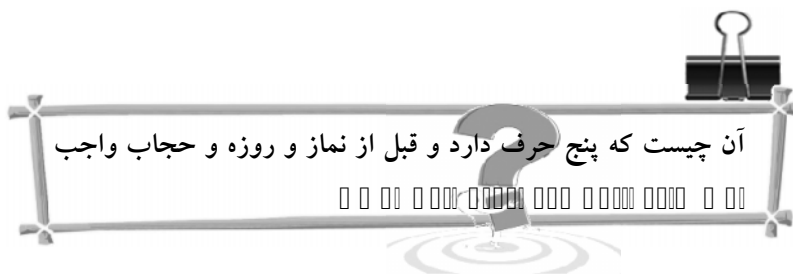
شایسته است مربی محترم پیش از ورود به هر کارگاه، قسمت مربوطه را با توجه به مطالب موجود در رساله و همچنین متناسب با سطح مخاطبان کارگاه و احیاناً اختلاف در تقلید آنها مورد دقت نظر قرار دهد تا در کارگاه تمرین عمل نماید.

با تشکر

معاونت سازندگی و کارآمد سازی بسیج دانشجویی

مرکز پژوهش اردوهای جهادی

اولین قدم در راستای تکلیف پذیری، شناخت مفاهیم و احکام دینی
 □□. برای فهم دین و فراگرفتن احکام دینی باید متخصصین دین
 شناس که مراجع تقلید هستند مراجعه کنیم و از آنان تقلید و پیروی
 در مسائل احکام نماییم

چه لزومی دارد که ما در مسائل دینی از مجتهد تقلید کنیم؟

کسی که درباه موضوعی آگاهی ندارد، باید به سراغ متخصص آن فن
 □□□□ □□□□. بیروی نماید؛ مثلاً بیمار باید به پزشک مراجعه کند و طبق
 □□□□ □□□□. نسخه او، دارو مصرف نماید و یا کسی که می خواهد ساختمان
 بسازد و تخصص ساخت و ساز ندارد، باید به مهندس ساختمان مراجعه
 کند و طبق نظر او کار ساختمان را انجام □□□□... ما هم باید در مسائل
 شرعی، یا خود متخصص باشیم و بتوانیم احکام دینی خود را از منابع آن
 استخراج کنیم و یا متخصص نیستیم، که در این صورت باید به
 متخصصان دین رجوع کرده و مسائل شرعی خود را از او بخواهیم.

□□□های شناخت مرجع تقلید عبارتند از:

1

تقلید را شناسایی کند.

2

گفته آنان مخالفت نکنند.

3

9

و از گفته آنا

ا

مر ۱

هـ

تقیقہ کنید

از بین مراجع بزرگی همچون، حضرت آیت الله خامنه ای، سیستانی، مکارم شیرازی، نوری همدانی کدام برای تقلید مناسبتر است؟

پرسش

1. ویژگی های سن بلوغ را نام ببرید .
2. 11 سالگی که موهای خشن زیر شکم او روئیده است، مکلف محسوب می شود؟
3. دختران کی بالغ می شوند؟
4. آیا کلفت شدن صدا و روئیدن موی خشن زیر بغل از نشانه های بلوغ است؟
5. چرا باید تقلید کنیم؟
6. شرایط و ویژگی های مرجع تقلید را نام ببرید؟
7. چگونه می توانیم مرجع تقلید انتخاب کنیم؟

کارگاه

در نمازگزار و مکانی که در آنجا نماز می خواند باید چه کارهایی را انجام دهد؟

هنگامی که جمله بالا را می‌خوانیم، ممکن است این سؤال به ذهنمان برسد که **چرا** یعنی چه؟

درباره معنای این کلمه با اعضای گروه **چرا** گفتگو کنید. از نماینده گروه بخواهید تا نتیجه را به مربی اعلام کند. پس از شنیدن نتیجه صحبت‌های سایر گروه **چرا** کمک مربی جمله زیر را کامل کنید.

چرا **چرا** یک چیز یعنی...

اگر چیزی نیست نباشد، آن چیز نجس است.

بسم الله الرحمن الرحیم

1. آیا هائی که نمی‌توانی آنها را پاک کرد.
2. آیا آن‌هایی که می‌توانی آنها را پاک کرد؛

هر یک از دو گروه نجس‌ها یک نام ویژه دارند.
با راهنمایی مربی خود، نام ویژه هر گروه را بنویسید و
به ذهن بسپارید.

○○○ هایی که می‌نمی‌خوابند ها را پاک کرد:

○○○ هایی که نمی‌نمی‌خوابند ها را پاک کرد:

ایستگاه اندیشه

آیا می‌توانیم از حیوانات نجس استفاده کنیم؟

آیا می‌توانیم از حیوانات نجس استفاده کنیم؟

1. آیا می‌توانیم از حیوانات نجس استفاده کنیم؟

2. آیا می‌توانیم از حیوانات نجس استفاده کنیم؟

3. آیا می‌توانیم از حیوانات نجس استفاده کنیم؟

4. آیا می‌توانیم از حیوانات نجس استفاده کنیم؟

5. آیا می‌توانیم از حیوانات نجس استفاده کنیم؟

دو نکته:

1. حیواناتی که ادرار و مدفوع آنها نجس است حیواناتی هستند که

از آنها استفاده می‌کنیم.

2. حیواناتی که مردار و خون آنها نجس است حیواناتی هستند که

از آنها استفاده می‌کنیم.

با کمال
م
تو

آیا می دانید ؟؟؟ یعنی چه؟ حیوان ؟؟؟

چه حیوانی است؟ ؟؟؟ ؟؟؟؟ یک حیوان

؟؟ ؟؟؟؟

با کمک مربی خود جمله های زیر را کامل کنید و

ها را به ذهن بسپارید.

یعنی...

حیوان حرام گوشت حیوانی است که...

وقتی می گوئیم حیوانی خون جهنده دارد یعنی این

که...

تفقیق کنید

آیا اجزایی مانند دندان، مو و ناخن مرداری که خون جهنده دارد نجس است؟

کارگاه : پاک کننده

دانستیم گروهی از نجس ها هستند که چون در اصل پاک بوده اند می
گروه پاک کرد.

فکر کنید و به این سؤال پاسخ دهید که چگونه چیزهایی که در
می

چیزهای پاک پاک نجس های اول، نجس می.

• آیا هر وقت یک چیز پاک با یک نجس گروه اول

• برخورد کند، نجس می شود؟ آیا هیچ شرطی برای

• نجس شدن آن وجود ندارد؟

• با کمک ما به این سؤال پاسخ دهید.

گروه دوم یاد گرفتیم که می توان آن ها را پاک کرد.
اکنون می خواهیم بدانیم چگونه می توان این کار را کرد؟
های گروه دوم را می توان به کمک برخی چیزها (که هم پاک
پاک کنند)، پاک کرد. می خواهیم با دو پاک کننده مهم آشنا
شویم: آب و زمین.

□ □

□ □ می □ □ □ □ بسیاری از چیزهای نجس را پاک کند به شرطی که □ □
□ □ □ □ □ □ □ □

همان طور که دانستید تنها آبی پاک کننده است که
□ □ □ □ □ □ □ □ باید بدانیم چه آبی مضاف است تا
بتوانیم با استفاده از آبی که مضاف نیست نجس □ □ □ □
پاک کنیم.
□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ با کمک مربی خود با آن
دو آشنا شوید و برای هر کدام یک مثال بنویسید.

1.

2.

د. محمد تقی

□ □ هایی که معمولاً □ □ □ □ □ □ □ □ می □ □ □ □ □ □ چیز □ □ □ □

پاک کرد به دو گروه تقسیم می شوند: آب کر □ آب قلیل.

تقسیم بندی آب به دو گروه آب کر و آب قلیل با توجه به مقدار آب
□ □ یعنی اگر آب به یک مقدار مشخص برسد به آن آب کر می گوئیم و اگر
کمتر از آن باشد به آن آب قلیل می گوئیم.

از مربی خود بخواهید شما را با آب کر □ آب قلیل آشنا کند و برای هر کدام چند مثال به شما معرفی کند.

1. آب کر:

2. آب قلیل:

با کمک مربی خود شیوه پاک کردن هر یک از موارد زیر را در کلاس تمرین کنید و جلوی آن بنویسید.

1. پاک کردن ظرف نجس با آب کر:

2. پاک کردن ظرف نجس با آب قلیل:

3. پاک کردن لباس لئاسل و سیله ادرار با آب کر:

4. پاک کردن بدن نجس شده به وسیله ادرار با آب قلیل:

5. پاک کردن بدن نجس شده به وسیله خون با آب کر:

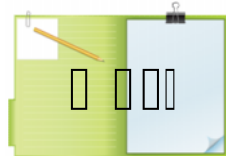
6. پاک کردن لباس نجس شده به وسیله خون با

زمین

اگر کف پا یا کف کفش هنگام راه رفتن نجس شود می تواند پاک شود یا نه؟
روی زمینی که پاک و خشک است آن را پاک کرد.

تفقیق کنید

1. آیا با راه رفتن روی هر زمینی می توان کف پا یا کفش را پاک کرد یا اینکه زمین باید شرط خاصی داشته باشد؟
2. آب هم با برخورد با یکی از نجس های گروه اول نجس می شود یا نه؟
هنگام آب نجس می شود؟ راه پاک کردن آب نجس چیست؟

1. آبی که از راه لوله کشی می آید پاک است یا قلیل؟
2. آیا راهی برای پاک کردن لباس نجس با زمین هست؟
3. آیا پاک کننده ای که می خواهیم با آن چیز نجس را پاک کنیم باید حتماً ... باشد؟
4. اگر بدن با ادرار نجس شده باشد چگونه می توان آن را پاک کرد؟
5. شرطی که پیش از پاک کردن هر چیز نجس باید انجام داد چیست؟

کارگاه □□□□□:تخلی

هنگامی که می‌خواهیم نماز بخوانیم اگر نیاز به استفاده از سرویس بهداشتی داشته باشیم بهتر است ابتدا این کار را انجام بدهیم؛ چون نماز □□□□ □□ آن حالت مکروه است.

□□□□ □□□□□□□□□□ مکروه با اعضای گروهتان صحبت کنید. از نماینده گروه بخواهید نتیجه را به مربی اعلام کند. پس از شنیدن نتیجه □□□□ □□□□□□□□□□ های دیگر با کمک مربی جمله زیر را کامل کنید.
کار مکروه کاری است که ...

کار در گروه

ایستگاه اندیشه

به نظر شما چرا نماز خواندن کسی که نیاز به استفاده از سرویس بهداشتی دارد مکروه است؟

وقتی وارد سرویس‌های بهداشتی می‌شویم درب آن را می‌بندیم و دیگر کسی ما را نمی‌بیند. ولی اگر وضعیتی □□ طراری پیش آمده (مثل این که در اردو و در میانه راه نیاز به استفاده از سرویس بهداشتی پیدا کردیم و اتوبوس کنار جاده توقف کرد تا در بیابان کنار جاده نیاز خود را برطرف کنیم). باید مراقب باشیم آن قدر از دید دیگران □□ دور شویم که کسی بدن ما را نبیند.

کارگاه احکام

هنگام نشستن نباید رو به قبله یا پشت به قبله باشیم. این نکته در بیشتر سرویس‌های بهداشتی **مردان** رعایت شده است اما در شرایط **مردان** (مردان) باید خودمان مراقب باشیم.

پس از پایان استفاده از سرویس بهداشتی باید قسمت هایی از بدن را که توسط ادار یا مدفوع نجس شده است با آب پاک کنیم.

پیش از این شیوه پاک کردن بدنی که با ادرار یا مدفوع نجس شده است را تمرین کرده‌اید. یک بار دیگر از مربی خود بخواهید آن را برای شما تہ ضیح دہد.

ویس بهداشتی بہتر است انجام دھیم:

1. در شرایط اضطراری (فاجعه) جایی بنشینیم که کسی ما را نبیند.
2. هنگام وارد شدن به سرویس بهداشتی ابتدای پای چپ را داخل بگذاریم.
3. هنگام بیرون آمدن از سرویس بهداشتی ابتدای پای راست را بیرون بگذاریم.

4. در هنگام نشستن سنگینی بدن را روی پای چپ بیندازیم.
در هنگام استفاده از سرویس بهداشتی □□□□ انت انجام ندهید:

- 1 ماندن زیاد و بیش از اندازه در سرویس بهداشتی.
- 2 روبروی خورشید یا ماه نشستن.
- 3 □□□□ □□□□ □□□□ □□□□
- 4 □□□□ □□□□ □□□□ □□□□

5 پاک کردن بدن با دست راست.

6 خوردن و آشامیدن.

7 ایستاده ادرار کردن.

کار در گروه

8 آیا می‌دانید به کاری که بهتر است انجام دهیم (□□□) □□□

کارهای بالا که بهتر است در هنگام استفاده از سرویس بهداشتی انجام دهید □ چه می‌گویند؟

در این باره با اعضای گروهتان صحبت کنید. □ □ □
اعلام نتیجه صحبتتان به مربی و شنیدن پاسخ‌های دیگر □□□□ها، با کمک مربی پاسخ این سؤال را برای خودتان یادداشت کنید.

1. تحقیق کنید

□ □ اگر در شرایطی قرار گیرید که برای پاک کردن بدن آب در دسترس شما نباشد، آیا راهی برای پاک کردن بدن هست؟ آیا با آن حالت می □□□□ □□□□ □□□□
□ (آیا هرگونه حرف زدن در حال استفاده از سرویس بهداشتی مکروه است؟ آیا موردی هست که مکروه نباشد؟

پرسش

1. اگر هنگامی که وقت نماز شده است نیاز به سرویس بهداشتی داشته باشیم □

2. کدامیک □□□□ □□: سریع‌تر مشغول نماز شویم یا ابتدا از سرویس بهداشتی استفاده کنیم و بعد مشغول نماز شویم □□□□

این که میانۀ کار، کسی پرسید: «می کنی؟» بتوانیم
 بگوییم: «می گیرم» کافی است. باید
 که اول نیت باشیم.

ایستگاه اندیشه

نیت باید این باشد که گیرنده تصمیم بگیرد
 کار نزدیک است. این ویژگی کارهای دیگری

2 باید باشیم که نیت کنیم. یعنی آبی که کف
 نباید آبی کف است. هایمان نیت کنیم. یعنی آبی که کف
 نیت کنیم. یعنی آبی که کف نیت کنیم. یعنی آبی که کف

مراحل وضوی ترتیبی را در گروه تمرین کنید. هر یک از
 اعضای گروه باید یک بار جلوی دیگران وضو بگیرد و
 دیگران وضوی او را تایید کنند.
 با هماهنگی مربی نیت کنیم. هایمان نیت کنیم. یعنی آبی که کف
 اعضای کلاس، مراحل وضو را اجرا کنند.

کار در گروه

کسی که دلیلی ندارد یا ترتیبی بگیرد آیا
حلی می‌باشد؟ این که می‌ارتماسی بگیرد.

از مربی بخواهید، شیوه
وضوی ارتماسی را برایتان
توضیح دهد.

بازگشت

نکته: ارتماسی نیز ترتیبی، باید ترتیب میان
رعایت کنیم چنین باید پائین بشوئیم.

اگر کسی یکی از اعضای وضویش زخم شود، یا شکسته باشد به گونه
که نباید به آن آب برسد، باید از وضوی جبیره استفاده کند.

با راهنمایی مربی خود شیوه انجام وضوی
جبیره‌ای را یادداشت کنید و به ذهن بسپارید.

بازگشت

چیزهایی که وضوی ما را از بین می‌برد:

1. خارج شدن ادرار یا مدفوع از بدن؛

2. نماز و وضو چگونه است؟

3. خوابیدن به شکلی که نه چیزی ببینیم و نه چیزی بشنویم؛

4. هر چیزی که عقل را از بین می برد؛ مثل دیوانگی و بی هوشی؛

5. هر چیزی که باید برای آن غسل کنیم؛ مثل لمس کردن مرده.

• کارهایی که بهتر است برای انجام آنها وضو داشته باشیم:

1. خواندن نماز میّت؛ 2. رفتن به مسجد و حرم معصومین؛ 3. نماز و وضو در مکانهای خاص؛ 4. نماز و وضو در مکانهای خاص؛

5. خوابیدن؛ 6. لمس کردن جلد یا حاشیه قرآن؛ 7. نماز و وضو در مکانهای خاص؛

1. مراحل وضوی ترتیبی را نام ببرید

2. آیا ارتماسی در یک نماز این وضو را که نیست هیچ

ترتیبی در وضو رعایت می شود؟

3. آیا هنگامی که می توانیم وضو ترتیبی بگیریم می توانیم وضو

ارتماسی بگیریم؟

4. چه هنگام می توان وضوی جبیره را وضو کرد؟

5. باطل کننده های وضو کدامند؟

6. آیا حرت زدن وضو را باطل می کند؟

7. برای انجام چه کارهایی بهتر است وضو بگیریم

کارهای بهتر است وضو بگیریم

بعضی موارد باید پیش از مشغول شدن به نماز به جای وضو غسل

کنیم.

از مربی خود بخواهید با توجه به سطح کلاس
درباره مواردی که باید غسل انجام داد برای شما
توضیح دهد.

در هنگام انجام غسل، باید تمام بدن (از سر تا پا و دستها و پاها و صورت و بدن) بشوئیم. غسل نیز مانند وضو ممکن است به یکی از سه حالت ترتیبی، ارتماس و جبیره باشد.

غسل ترتیبی

مراحل انجام غسل ترتیبی، به ترتیب عبارتند از:

1. اول باید بدانیم می‌خواهیم چه نوع غُسلِی انجام دهیم؟ آن‌گاه نیت غسل می‌کنیم و این نیت را از اول تا پایان غسل نگه می‌داریم.

ایستگاه اندیشه

با توجه به آن چه درباره نیت وضو آموخته‌اید بگویید نیت داشتن در

غسل وضو چگونه است؟

غسل جبیره

تمام چیزهایی که درباره وضوی جبیره می‌بینیم، در غسل جبیره باید انجام دهیم.
نکته: غسل جبیره‌ای را به صورت ترتیبی انجام می‌دهیم نه ارتماسی.

در یکی از جلسات گروه، مثلاً هنگامی که همه اعضای کلاس به استخر رفته‌اند، هر یک از اعضا یک بار غسل ترتیبی و یک بار غسل ارتماسی را در حضور مربی تمرین کنند.

تثقیق کنید

آیا در غسل ترتیبی لازم است روی اعضا دست کشیده شود؟
در هنگام غسل کردن اگر لباس به تن داشته باشیم آیا لازم است لباس را طوری از تنمان دور کنیم که آب به پوستمان برسد؟

پرسش

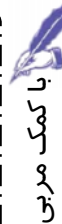
- چند نوع غسل داریم؟ آن‌ها را نام ببرید.
- آیا در غسل هم نیت لازم است؟
- غسل ارتماسی را به چند شکل می‌توانیم انجام دهیم؟
- آیا در شستن اعضای غسل حتماً باید از بالا به پایین بشویم؟
- در کدام غسل لازم است قبل از شروع به غسل بدنمان پاک باشد؟

کارگاه □□□□: تیمم

بعضی وقت‌ها حالتی پیش می‌آید که نمی‌توانیم وضو بگیریم یا غسل کنیم. در این هنگام باید به جای وضو یا غسل، تیمم کنیم.

با راهنمایی مربی خود چند نمونه از مواردی که باید در آن □□ تیمم کنیم را یادداشت کنید و به ذهن

.....

تیمم

مراحل انجام تیمم به ترتیب عبارتند از:

1. ابتدا باید در اعضای تیمم (پیشانی و پشت دست □□□□ □□□□) جست و جو کنیم تا در آنها مانعی نباشد. هم چنین باید دقت کنیم که این اعضا، پاک باشند.
2. نیت تیمم می‌کنیم، به این معنا که باید بدانیم می‌خواهیم به جای وضو تیمم کنیم و یا به جای غسل و اگر می‌خواهیم به جای غسل تیمم کنیم باید بدانیم که به جای چه غسلی می‌خواهیم تیمم کنیم. تا آخر تیمم هم باید بدانیم که داریم به جای چه چیزی تیمم می‌کنیم.
3. کف □□□□ □□□□ یک □□□□ □□□□ یا ریگ یا یکی □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□ می‌زنیم □□□□□□□□□□ می‌آوریم. باید دقت کنیم که حتماً باید ضربه بزنیم و اگر کف دست‌هایمان را به آرامی روی خاک بگذاریم و بعد برداریم، درست نیست.
4. کف دو دست را کنار هم می‌گذاریم و بعد آنها را از قسمت میچ روی محل روئیدن موی سر می‌گذاریم. آن وقت کف دست‌هایمان را کم‌کم تا

روی ابروهایمان پایین می‌کشیم تا این‌که نوک انگشت‌هایمان روی ابروهایمان برسد و آن وقت دستان را از روی پیشانی بر می‌داریم. باید دقت کنیم که تمام کف دو دستان باید روی تمام پیشانی و روی تمام می‌ابروهایمان کشیده شود.

4. کف دست چپمان را از طرف انگشت کوچکش روی ابتدای مچ دست راستمان می‌گذاریم و بعد در حالی که دست راستمان را ثابت می‌داریم، کم کم می‌کشیم تا این‌که کف دست چپ از طرف انگشت شست به نوک باید دقت کنیم که تمام کف دست چپمان را روی تمام دست راستمان بکشیم.

5. کف دست راستمان را از طرف انگشت کوچکش روی ابتدای مچ دست چپمان می‌گذاریم و بعد در حالی که دست چپمان را ثابت نگه می‌داریم، دست چپمان را کم کم به طرف نوک انگشتان دست چپمان می‌کشیم تا این‌که کف دست راستمان از طرف انگشت شست به نوک انگشتان باید دقت کنیم که تمام کف دست راستمان را روی تمام دست چپمان بکشیم.

1. در چه مواردی باید به جای وضو یا غسل تیمم کرد؟
2. مراحل تیمم را به ترتیب نام ببرید.
3. هایی که تیمم روی آنها درست است را بنویسید.
4. چند مثال برای گِل پخته شده که تیمم بر روی آن درست است بنویسید.
5. آیا اگر در هنگام تیمم دست‌هایمان را به آرامی روی خاک بگذاریم و برداریم درست است؟

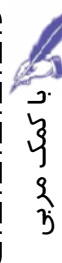

کدام نیت صحیح است: (1)

برای انجام نماز، مراحل زیر را به ترتیب انجام می‌دهیم:

1. نیت می‌کنیم و آن را تا پایان نماز نگه می‌داریم. به این معنا که می‌دانیم چه نمازی می‌خوانیم و این که این نماز را برای اطاعت از فرمان خداوند، به جا می‌آوریم.

آیا لازم است نیت نماز را به زبان بیاوریم یا اینکه می‌توانیم فقط آن را در ذهنمان مرور کنیم؟
در این باره از مربی خود راهنمایی بخواهید.

باید دقت کنیم که تمام نمازمان فقط برای انجام فرمان خداوند و بدو قصد خودنمایی باشد و اگر حتی قسمت کوچکی از نماز را برای نشان دادن به دیگران انجام دهیم، نمازمان درست نیست.

ایستگاه اندیشه

باید تمام نماز این قدر اهمیت دارد که اگر کمی از نماز هم به قصد خودنمایی باشد نماز درست نیست؟

2 پاهایمان را به اندازه فاصله بین شانه‌ها باز می‌کنیم و کف هر دو پایمان را کاملاً روی زمین می‌گذاریم و بدون این که به چیزی تکیه بدهیم و یا به یک طرف خم شویم، عبارت الله اکبر را دقیقاً به همین شکل می‌گوییم. این کار تکبیر الاحرام می‌گوییم. باید دقت کنیم که در حال گفتن تکبیر الاحرام، بدنمان کاملاً ثابت و بدون حرکت باشد. نکته: «کاه

عضو و حالا باید سرانگشتان شست پاهایمان را نیز روی زمین بگذاریم. وقتی همه هفت عضو سجده روی زمین قرار گرفتند و بدنمان نیز آرام شد، به این حالت **سجده** می‌گوییم.

10 پس از این‌که حالت سجده پیدا کردیم و بدنمان آرام شد، یک مرتبه می‌گوییم: «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ» (سبحان و بزرگوار است پروردگارم و بحمد او). می‌توانیم به جای این ذکر، هر ذکری که مرتبه من و او را ستایش می‌کنم). می‌توانیم به جای این ذکر، هر ذکری که کلمه‌هایش روی هم به اندازه این ذکر باشد را بگوییم.

11 پس از گفتن آخرین حرف ذکر سجده و آرام شدن بدن، سرمان را از روی مهر بر می‌داریم و می‌نشینیم و چند لحظه صبر می‌کنیم. **سجده** همان حالت سجده را اجرا می‌کنیم و یک بار دیگر در آن حال، ذکر سجده می‌گوییم. این می‌باشد **سجده**.

12 پس از گفتن آخرین حرف ذکر سجده دوم، سرمان را از روی مهر بر می‌داریم و می‌نشینیم و چند لحظه در حالت نشستن باقی می‌مانیم و همین که از حالت سجده دوم خارج شدیم از جایمان بلند شویم. به این کار **سجده** می‌گوییم.

1. تکبیره الاحرام چیست؟
2. آیا لازم است که ذکر رکوع حتماً سبحان ربی العظیم و بحمده باشد؟
3. اعضای سجده را نام ببرید.
4. جلسه استراحت در کجای نماز اجرا می‌شود؟

5. آیا اگر در هنگام خواندن حمد و سوره بدنمان تکان بخورد نماز درست

□ □ □

کارگاه: (2)

تا این رکعت اول نماز را تمرین کردیم. اکنون، نماز را از پایان رکعت اول ادامه می‌دهیم:

13. رکعت اول، برای اجرای رکعت دوم نماز بلند می‌شویم.

14. هنگامی که دوباره به همان حالت قیام ایستادیم، آماده‌ایم برای اجرای رکعت دوم نماز.

15. پس از این که حالت قیاممان درست شد، مشغول قرائت رکعت دوم می‌شویم؛ یعنی مثل رکعت اول، یک بار سوره حمد را می‌خوانیم و پس از تمام شدن آن، یک سوره انتخاب می‌کنیم و بعد از آن می‌گوییم و آن سوره را می‌خوانیم.

16. پس از پایان قرائت رکعت دوم، دست‌هایمان را تا جلوی صورتمان بالا می‌آوریم و آن‌گاه کف دست‌هایمان را باز می‌کنیم و دست‌هایمان را کنار هم می‌گیریم و در حالی که کف دست‌هایمان رو به بالا است، یکی از دعاهایی که حفظ هستیم را می‌خوانیم. بهترین دعایی که می‌توانیم در این حالت بخوانیم، صلوات است. به این حالت، می‌گوییم.

آیا به خاطر دارید حالت قیام چه حالتی است؟ با کمک مربی خود بنویسید که در حالت قیام بدن شما باید حظه، باشد؟

با راهنمایی مربی چند نمونه از دعا‌های زیبایی را که می‌توان در قنوت خواند، در کلاس تمرین کنید.

17. $\square \square \square \square \square \square \square \square \square \square \square \square$ هایمان را پایین می‌آوریم و در همان حال ایستادن، بدون این که چیزی بگوییم یا بدنمان حرکتی داشته باشد، کمی صبر می‌کنیم. این همان حالت قیام متصل به رکوع $\square \square$.

18. پس از اجرای قیام متصل به رکوع، حالت رکوع را اجرا می‌کنیم.

19. پس از گفتن آخرین حرف ذکر رکوع، بلند می‌شویم و می‌ایستیم و $\square \square \square$ قیام پس از رکوع را اجرا می‌کنیم.

20. پس از اجرای قیام پس از رکوع، حالت سجده را اجرا می‌کنیم.

21. پس از گفتن ذکر سجده دوم، سرمان را از روی مهر بر می‌داریم و می‌نشینیم. $\square \square$ گاه می‌گوییم:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ»

(سوره بقره آیه ۱۷۷). گواهی می‌دهم که خدایی جز الله نیست. یگانه است و هیچ شریک و همتایی ندارد. و گواهی می‌دهم که محمد ۹ ﷺ پروردگارا بر محمد و خاندان پاکش درود (سوره بقره آیه ۱۷۸).

به این حالت، تشهد می‌گوییم.

22. پس از اجرای تشهد رکعت دوم، اگر نماز صبح می‌خوانیم، مشغول می‌شویم؛ یعنی به ترتیب می‌گوییم:

اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا النَّبِیُّ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکَاتُهُ (ای نبی مکرم اسلام! سلام و رحمت و برکت بر تو باد)

اَلسَّلَامُ عَلَیْنَا وَ عَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِیْنَ (سلام بر ما و بر عباد صالح خداوند)

اَلسَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکَاتُهُ (سلام و رحمت و برکت بر شما باد)

23. پس از گفتن این سه سلام، سه مرتبه الله اکبر می‌گوییم و نماز می‌دقت می‌کنیم که تا قبل از الله اکبر سوم، از جایمان حرکت نمی‌کنیم و حالت نماز را به هم نمی‌زنیم.

24. اگر نمازمان، نماز صبح نباشد پس از اجرای تشهد رکعت دوم، برای اجرای رکعت سوم بلند می‌شویم.

29. پس از این که ایستادیم و حالت قیام درست شد، رکعت چهارم را درست مانند رکعت سوم اجرا می‌کنیم.

30. پس از سر برداشتن از سجده رکعت چهارم، حالت تشهد و سلام نماز را اجرا می‌کنیم و بعد از گفتن سه الله اکبر، نماز را به پایان می‌رسانیم.

آیا برای تمام کردن نماز گفتن هر سه سلام پایانی لازم است؟

با هماهنگی مربی هر یک از اعضای گروه‌ها یکی از نمازهای صبح، مغرب و یا یک نماز چهار رکعتی را انتخاب کند و در کلاس اجرا کند.

1. نمازهای روزانه را نام ببرید و بنویسید هر یک چند رکعت دارند؟
2. آیا جلسه استراحت رکعت دوم قبل از تشهد است یا پس از آن؟
3. تسبیحات اربعه چیست؟
4. آیا تسبیحات اربعه نماز مغرب و نماز عصر با هم تفاوت دارند؟
5. آیا پس از گفتن ذکر نماز تمام می‌شود؟

مراحل خواندن نماز جماعت، به ترتیب □ □□□□□□□ □□:

2. نیت نماز جماعت می‌کنیم و این نیت را تا پایان نماز نگاه می‌داریم؛ به این معنا که می‌دانیم کاری که ما داریم انجام می‌دهیم نماز جماعت است. اولین که برخی از کارهای نماز جماعت را متفاوت با نماز فرادا انجام می‌دهد (مثلاً حمد و سوره را قرائت نمی‌کنیم) به دلیل جماعت بودن آن است.

3. پس از این که امام جماعت تکبیره الاحرام را به صورت کاه
 □□ (یعنی حرف «آ» آخر الله اکبر را گفت و تمام شد) تکبیره الاحرام
 می گوئیم.

سہ نکتہ:

(۱) در نماز جماعت، هر نمازگزار باید به یکی از دو راه زیر به امام
 یا فاصله خودش تا امام جماعت بیشتر از یک
 گام نباشد و یا این که فاصله اش از نمازگزاری که فاصله او

جماعت درست است، بیش از یک گام نباشد. برای همین اگر می‌خواهیم توسط نفر جلویی به جماعت متصل شویم، باید فاصله محل ایستادن او از یک گام بیشتر نباشد و اگر می‌خواهیم توسط نفر سمت راست یا چپمان به جماعت متصل شویم باید فاصله‌مان از همدیگر بیشتر از یک گام نباشد.

() همین که نمازگزاری که می‌خواهیم از آنجا که می‌توانیم تکبیره الاحرام گفتن شد، ما می‌توانیم تکبیره الاحرام بگوییم و لازم نیست صبر کنیم تا او تکبیره الاحرام بگوید.

() در هنگام قرائت حمد و سوره، لازم نیست که ما هم قرائت کنیم و می‌توانیم فقط به حمد و سوره امام جماعت گوش کنیم. تمام آن چیزهایی را که در صورت فرادا خواندن نماز می‌خوانیم، باید در نماز جماعت هم بخوانیم.

4. پس از این که امام جماعت حمد و سوره را خواند و برای رکوع خم شد، ما هم خم می‌شویم تا به رکوع برویم. باید دقت کنیم که به هیچ وجه نباید زودتر از امام جماعت، برای رکوع خم شویم.

5. پس از خواندن ذکر رکوع و وقتی که مطمئن شدیم امام جماعت شروع به برخاستن از حالت رکوع کرده است (است)، گفتن مکبر (اما هم از حالت رکوع بر می‌خیزیم). باز هم دقت می‌کنیم که به هیچ وجه نباید زودتر از امام جماعت از حالت رکوع برخیزیم

با راهنمایی مربی خود بنویسید 1
عقب افتادیم چه می شود 2 در هر رکعت تا چه
زمانی می یوست؟

ایستگاه اندیشه

به نظر شما چرا در نماز جماعت پیروی کردن از امام جماعت این قدر مهم است؟

6. پس از برخاستن از رکوع، قیام پس از رکوع را اجرا می کنیم و منتظر می شویم تا امام جماعت شروع به رفتن به حالت سجده کند. وقتی امام شروع به حرکت به سمت سجده گاه کرد، ما هم شروع به نشستن برای حالت سجده می کنیم. دقت می کنیم که به هیچ وجه زودتر از امام جماعت به سجده نرویم.

7. پس از گفتن ذکر سجده اول و وقتی مطمئن شدیم که امام جماعت شروع به سر برداشتن از سجده کرده است، ما هم سر از سجده بر می داریم و برای رفتن به سجده دوم هم صبر می کنیم تا اول امام جماعت برای دوم حرکت کند و بعد ما به دنبالش به سجده می رویم. سجده دوم هم باید صبر کنیم تا مطمئن شویم که امام جماعت شروع به سر برداشتن از سجده کرده است.

0000 0 0 000000 0000 00000 0 0000 0000 0 00000000 00 00 0 0 .8

می‌کنیم تا امام جماعت شروع به برخاستن برای رکعت دوم کند و بعد ما به دنبالش حرکت می‌کنیم.

9. در رکعت دوم، هنگام اجرای حالت قنوت، صبر می‌کنیم تا اول امام جماعت شروع به اجرای حالت قنوت کند و بعد ما شروع به اجرای این حالت می‌کنیم.

10. پس از پایان حالت قنوت، قیام متصل به رکوع را اجرا می‌کنیم □
پس از امام جماعت به رکوع می‌رویم.

11. پس از سر برداشتن از سجده دوم رکعت دوم، حالت تشهد را اجرا می‌کنیم. حالا اگر مشغول خواندن نماز جماعت صبح بودیم، صبر می‌کنیم تا اول امام جماعت مشغول گفتن سلام نماز شود آن گاه ما هم سلام می‌دهیم؛ یعنی حتماً باید امام جماعت اولین حرف «السلام علیک» را بگوید تا ما بتوانیم سلام نماز را بگوییم. پس از گفتن سلام، سه بار الله اکبر می‌گوییم و نماز تمام می‌شود. اما اگر نماز جماعت، دو رکعتی نباشد، بعد از تشهد باید صبر کنیم تا امام جماعت برای اجرای رکعت سوم برخیزد و آن وقت سه مرتبه تسبیح را بخوانیم و او برخیزد.

12. در رکعت سوم نیز پس از خواندن تسبیحات اربعه، قیام متصل به رکوع را اجرا می‌کنیم و منتظر می‌شویم تا امام برای رکوع خم شود؛ آن وقت ما به دنبال او حرکت می‌کنیم.

رکعت سوم و چهارم را به همان ترتیب که در قسمت‌های قبل گفتیم، به

پایان می‌لریم.

آیا پیروی کردن از امام جماعت در ذکرهای نماز هم مانند پیروی در کارهای نماز لازم است؟

با هماهنگی مربی یک نفر را به عنوان امام جماعت فرضی انتخاب کنید و شیوه خواندن نماز جماعت را در کلاس تمرین کنید.

کار در گروه

تفقیق کنید

آیا پیروی کردن از امام جماعت در ذکرهای نماز هم مانند پیروی در کارهای نماز لازم است؟

پرسش

1. چه نمازهایی را می توانیم در جماعت و چه نمازها را در انفرادی بخوانیم؟
2. در چه مواردی پیروی کردن از امام جماعت لازم است؟
3. در هر رکعت تا چه زمانی می توان به نماز جماعت پیوست؟
4. اگر از چند راه می توانیم در جماعت و چه نمازها را در انفرادی بخوانیم؟
5. چه نمازهایی را می توانیم در جماعت و چه نمازها را در انفرادی بخوانیم؟

کارگاه یازدهم : آشنایی با روش های نوین در آموزش و پرورش

اگر یکی از کلمات را اشتباه بگوییم، نمازمان باطل است؛ به عنوان مثال «بسم الله الرحمن الرحيم» را این گونه بگوییم: ﴿﴾ ﴿﴾ رَحْمَن رَحِيم! یا «اهدنا الصراط المستقیم» را، اهدنا الصراط المستقیمِ، و یا «الحمد لله» ﴿﴾ ﴿﴾ الحمد لله و یا «مالک يوم الدين» را، مالک یوم الدين بگوییم.

با کمک مربی

از مربی خود بخواهید یک مرتبه جملات نماز را به گونه ای که تعدادی غلط در آن می باشد، بشنود و شما به دقت گوش دهید و اشکالات آن را بگیرید.

همچنین اگر یکی از کلمات نماز را درست تلفظ نکنیم و یا فارسی بگوییم، نماز **باطل** می‌شود و چه بسا معنای بسیار بدی را هم بدهد؛ مثلاً اگر در کلمه انعمت، «**ن**» را به عربی ادا نکنیم، به جای معنی صحیح «**نعمت**» **نعم** از تو متنفردم را می‌گویند! و یا اگر در کلمه الحمدلله، کلمه «**ن**» را از مخرج آن ادا نکنیم، معنی خاموش باش می‌شود، در حالی که معنی آن «**نعمت**» است!

نکته: فرقی بین جملات و اذکار واجب و مستحب نیست؛ به عبارت دیگر هر کلمه‌ای که در نماز ادا می‌کنیم باید به عربی صحیح باشد.

تلفظ صحیح حروفی که در نماز خوانده می شود

«ای» از وسط حلق ادا می‌شود و «ای» که در گلو گیر کرده و یا بخواهیم آن را به بیرون پرتاب کنیم؛ مانند: «ایم»، «ایم».

«ای» از ابتدای حلق ادا می‌شود و وقتی که می‌خواهیم آب در دهان قرقره کنیم؛ مثل: «ایر الم».

«ای» به صورت درشت و پر حجم ادا می‌شود، مثل وقتی که دهان پر از هوا می‌شود: «ایم».

«ای» از برخورد یکی از کناره‌های «ای» با «ای» (آسیا) (ایم) (فک بالا تلفظ می‌شود): «ایم».

«ای» زبان بین دندان‌های جلو کمی بیرون می‌آید؛ مانند: «ایم».

«ای» «ایم»: «ایم» می‌شود و «ایم» می‌شود.

«ای» زبان به کام بالا می‌خورد و یک مرتبه (یکجا) کنده و درشت ادا می‌شود: «ایم».

«ای» ها غنچه می‌شود و «ای» که «أَوَّ أَوَّ» می‌کند؛ مثل: «سبحان ربی الاعلی».

«ای» از وسط حلق به نرمی ادا می‌شود: «ایم»، «ایم»، «ایم».

کتاب « ۱ »: زبان بین دندان‌های جلو، کمی بیرون می‌آید، مثل بچه‌ای که نوک زبانی حرف می‌گوید: انا اعطیناک الکوی.

کتاب صحیح جملات نماز را در گروه خود تمرین کنید. هماهنگی بین گروه ها باید به تمام کلاس، تمامی مربی کنند آنان را تایید کند.

کار در گروه

بهتر است در هنگام نماز کارهای زیر را انجام ندهیم:

1. هایمان را نبندیم.
2. هایمان بازی نکنیم.
3. صورتمان را حتی به مقدار کم به سمت چپ و راست نگردانیم.
- کارهایی که نماز را باطل می‌کنند:

1. پیش آمدن چیزی که وضو یا غسل را از بین می‌برد.
2. خوردن و آشامیدن.
3. خندیدن.
4. گریستن.
5. ...
6. ...

بررسی کنید هر یک از موارد باطل کننده نماز باید چه مقدار باشند که نماز را باطل کنند؟ مثلاً خندیدن اگر به چه میزان برسد نماز را باطل می‌کند؟

کارگاه احکام

1. «یا لطیف ارحم» تلفظ کنیم، چه معنایی می‌دهد؟
2. «یا لطیف ارحم عبدک الضعیف» که در آخرین سجده نماز خوانده می‌شود را، به فارسی بخوانیم، نمازمان صحیح است؟
3. تلفظ صحیح حرف (پ) چیست؟

کارگاه: آداب و ادب در مسجد

یکی از مکان‌هایی که معمولاً نماز جماعت در آن برگزار می‌شود و هم چنین بهتر است دیگر نمازهای افراد را هم در آن مسجد آداب و ادب در مسجد بیاموزیم. برای همین خوب است کمی درباره آداب مسجد بیاموزیم.

• کارهایی که نباید در مسجد انجام دهیم:

1. نجس کردن مسجد. اگر جایی از مسجد را نجس کردیم و یا این که دیگری آن را نجس کرد، فوراً آن جا را پاک می‌کنیم و اگر خودمان نمی‌توانیم، به کسی که می‌تواند این کار را انجام دهد خبر می‌دهیم.
2. نباید ریگ‌ریگ‌ها یا کفش‌ها را از آن بیرون ببریم.

• بهتر است در مسجد، کارهای زیر را انجام دهیم:

1. هنگام رفتن به مسجد بهترین لباس‌هایمان را بپوشیم و خودمان را خوشبو کنیم.
2. پیش از رفتن به مسجد وضو بگیریم تا با وضو وارد مسجد شویم.
3. در مسجد با صدای بلند حرف نزنیم و نجس نکنیم.
4. در هنگام نماز، زودتر از همه به مسجد می‌رویم و دیرتر از همه، از مسجد خارج شویم.
5. اگر چراغ مسجد خاموش بود، آن را روشن کنیم.
6. اگر جایی از مسجد کثیف بود، آن‌جا را تمیز کنیم.
7. هنگام وارد شدن به مسجد، به احترام مسجد دو رکعت نماز می‌خوانیم که به آن **تَحِيَّات** می‌گوئیم.

از مربی خود بخواهید درباره نماز تحیت مسجد
برایتان صحبت کند.

تحریر

8. در مسجد با صدای بلند حرف نزنیم و نجس نکنیم.

4. در مسیر عبور و مرور دیگران، البته به شرطی که برای دیگران مزاحمت ایجاد نشود (باید در آن جا نماز بخوانیم) ایجاد شود.
5. در آشپزخانه و هر جایی که کوره آتش باشد؛ روبروی سرویس بهداشتی؛
8. روبروی عکس و مجسمه انسان و حیوان؛
9. در اتاقی که عکس باشد، حتی اگر عکس حیوان باشد؛
10. روبروی قبر، بین دو قبر و روی قبر؛
11. در حمام و دستشویی.

تفقیق کنید

بررسی کنید که آیا همه مسجدها در جایگاه احترام یکسان هستند یا اینکه بعضی مسجدها هستند که آداب بیشتری دارند؟

پرسش

1. آیا می‌توان یکی از اجزای ساختمان مسجد مثل یک موزائیکت یا یک کاشی را خارج کرد؟
2. اگر در مسجد وضو بگیریم بهتر است یا بیرون مسجد؟
3. آیا اگر روی دیوار مسجد عکس نصب شده باشد باز هم نماز خواندن آن مقابله آن مکروه است؟
4. دو مورد از مستحبات مسجد را بنویسید.

5. دو مکان از مکان‌هایی که بهتر است در آن نماز نخوانیم را بن